

Betelförsamlingens skolstiftelse

Org.nr. 802425-0972

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Betelskolan
belägen i Öckerö kommun

Uppföljning av tillsyn i Betelskolan

Skolinspektionen genomförde en regelbunden tillsyn av Betelförsamlingens skolstiftelse med organisationsnummer 802425-0972 under höstterminen 2019 och fattade den 5 mars 2020 beslut efter tillsyn för Betelskolan.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på redovisningar av vidtagna åtgärder och yttranden som Betelförsamlingens skolstiftelse inkommit med den 25 juni 2020 samt de uppgifter som framkom vid Skolinspektionens digitala uppföljningsintervjuer på skolenheten den 2-3 december 2020. Vid dessa digitala intervjuer genomfördes intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår. Skolinspektionen avslutar tillsynen.

Avstående från ingripande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Betelförsamlingens skolstiftelse inte uppfyller författningskraven avseende att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionen har funnit att följande brist kvarstår, men avstår med stöd av 26 kap. 12 § skollagen (2010:800) från att ingripa.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tidigare beslut

I Skolinspektionens beslut den 5 mars 2020 förelade Skolinspektionen Betelförsamlingens skolstiftelse, i egenskap av huvudman för Betelskolan, att vidta åtgärder för att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av

trygghet och studiero. Vid tillsynen framkom att lektionerna kunde vara pratiga, främst i högstadiet men även i vissa klasser på låg- och mellanstadiet. Eleverna kunde kommentera varandra på ett nedvärderande sätt och ge varandra blickar trots att läraren befann sig i klassrummet. Vidare framgick att skolans lokaler var lyhörda och att elever blev störda under lektioner av ljud ifrån uppehållsrum och korridorer av andra elever som hade rast. Skolinspektionen förelade huvudmannen i beslutet att senast den 18 september 2020 vidta åtgärder med anledning av bristen och att senast samma dag redovisa dessa skriftligen till Skolinspektionen.

Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder

Av inkommen redovisning framgår att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att skapa en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero. Dels har huvudmannen installerat ljudisolerade dörrar och förstärkt väggar för att minska ljud ifrån närliggande uppehållsrum och korridorer. Huvudmannen beskriver att man på skolenheten strävar efter att ha gemensamma förhållningsätt, ordningsregler och andra rutiner för att skapa trygghet och studiero. På veckovisa möten diskuterar lärare förhållningsätt och bemötande av elever i en stående punkt på veckans dagordning. Personalen på skolenheten har också fått i uppgift av skolledningen att läsa Skolverkets publikation *Skolans arbete för att säkerställa studiero* och gjort självskattning av skolenhetens studiero för att ringa in de områden som behöver störst fokus. I de redovisade åtgärderna beskriver huvudmannen att skolenheten arbetar kontinuerligt och övergripande med att markera tydligt vid verbala och fysiska påhopp att skolenheten inte tillåter skojbråk. Två gånger per läsår genomförs en trygghetsenkät där skolenheten undersöker elevernas upplevelser av trygghet och studiero. Resultaten av dessa följs upp och ligger till grund för framtida insatser kring värdegrund, trygghet och studiero.

Skolinspektionens utredning

Studiero

Av genomförda intervjuer vid uppföljningen med elever framgår att inte alla elever har studiero på sina lektioner och att det gäller elever i årskurserna 3 och 4. Elever i årskurs 3 berättar att det kan vara pratigt på alla lektioner och beskriver att det är stökigt nästan varje dag under någon lektion. Matematik är ett ämne som det kan vara pratigt och oroligt på men det kan vara stökigt på alla lektioner, berättar de. På frågan om vad läraren gör när det är pratigt i klassrummet säger eleverna att lärarna säger till men att det inte är alltid som studiemiljön blir bättre. Elever i årskurs 4 berättar att de upplever att studiemiljön i klassrummet ofta är ganska stökig och att det pratas mycket. En

del av eleverna uppger att när läraren säger till skriker eller kommenterar elever tillbaka mot läraren. Det förekommer att någon elev skriker elaka ord till andra elever som tar illa vid sig och blir ledsna. Eleverna uppger att de blir störda av oron i klassrummet och att de inte kan koncentrera sig på sitt skolarbete.

I intervjuer med elevhälsan och rektorn bekräftar de att det finns en studieoro i årskurserna 3 och 4. Elevhälsan anser att oron i årskurs 4 till stor del beror på att klassens lärare är nyanställd samt varit frånvarande och att det saknats en kontinuitet i undervisningen. Rektorn berättar att läraren får handledning av en annan pedagog samt har stöttning av ytterligare en lärare som varit behjälplig med att skapa struktur i undervisningen. Rektorn beskriver att i de två årskurserna finns det ett antal elever med stora behov och att detta är en del av orsaken till studieoron. I årskurs 3 finns en lärarresurs som har enskild undervisning med en elev vid behov samt att eleverna ges ytterligare stöd av en assistent. Skolan har också införskaffat nya bänkar där eleverna kan förvara sitt material i bänken vilket minskar spring och rörelse i klassrummet. I intervju med lärare uppger de att de anser att studieron är god och att en anledning till varför eleverna i intervju uppger att de inte har studiero kan bero på att de inte alltid förstår vad studiero innebär.

I intervju med rektorn framgår att hen anser att studieron blivit bättre i årskurserna 3 och 4 i och med vidtagna åtgärder. Rektorn upplever att det blivit en förändring till det bättre i dessa klasser och hen följer upp studieron genom klassrumsbesök. Ett fortsatt utvecklingsarbete är att lärarna ska börja auskultera hos varandra för att kunna spegla sig i och stötta varandra samt utvecklas i sin professionalitet.

Av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att lärare tillsammans med eleverna tagit fram klassrumsregler. Representanter för elevhälsan säger att man på skolenheten infört att dessa regler ska vara tydliga och tillgängliga för eleverna och att de går igenom vid uppstarten av en termin och på elevråd. Vissa elever upplever inte att reglerna alltid följs medan andra ser positiva effekter av framttagandet av dessa regler.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att de nya ljudisolerade dörrar som satts in på skolenheten har haft en god effekt på att minska ljudet från korridorer och uppehålls rum. Eleverna berättar att de fortsatt kan höra ljud men att det blivit mycket bättre. Lärarna tycker att detta gett en positiv effekt.

Trygghet

I intervju med eleverna i årskurserna 1-3 framgår att under raster retar och bråkar eleverna ofta med varandra samt att lärare inte alltid finns i närheten eller ingriper. De beskriver att det ofta handlar om skojbråk som kan gå över till att bli en situation som eskalerar. En del av eleverna uppger att det blir bråk nästan varje rast. De beskriver att det är ofta förekommande att eleverna retas med varandra, som att de är kära i varandra men det har också hänt att elever blivit retade på grund av etnicitet eller utifrån utseende. Fotbollsplanen är en plats där det kan förekomma våld och kränkningar samt att det inte alltid som rastvärdar finns i närheten av planen. Eleverna uttrycker också att det inte är alla rastvärdar som agerar om det händer något på rasten.

I intervju med lärare bekräftas att det förekommer bråk mellan elever och att elever retas med varandra på raster. Av intervju med rektorn framgår att inte samtliga vuxna ingriper när det händer. I intervju säger lärare att de är medvetna om att det förekommer skojbråk, bråk och att elever retas med varandra på raster men att de arbetar hårt för att motverka att sådant ska ske. Det är oacceptabelt att sådant förekommer, säger lärarna. Rektorn uppger att skolenheten gjort åtgärder kring rasterna genom att dela upp skolgården i områden som man som rastvärd ansvarar för. På frågan om alla i kollegiet reagerar och agerar vid händelser svarar hen att skolenheten inte riktigt är i mål och att inte samtliga vuxna agerar vid händelser men att hen tillsammans med personalen för kontinuerliga samtal kring hur samtliga ska agera om och när det uppstår bråk mellan elever.

Av intervjuer med elever och lärare i årskurserna 1-4 framgår att det finns ett dåligt språkbruk bland eleverna. Eleverna beskriver att de dagligen hör svordomar och fula ord på raster men även i klassrummen. De uppger att det finns elever som kallar varandra för CP-störda samt att fula och nedsättande ord förekommer regelbundet. Undervisande lärare i årskurser 1-4 bekräftar att det förekommer ett dåligt språkbruk i dessa årskurser men att de är gemensamma i sitt förhållningssätt och att de återkommande har diskussioner med eleverna där de tydligt talar om att ett sådant språkbruk inte är acceptabelt.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen). Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att

utbildningen utvecklas (2 kap. 9 § skollagen). Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar (2 kap. 10 § skollagen).

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen). I förarbetena till bestämmelsen (5 kap. 3 § skollagen) anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare anges att det förebyggande arbetet är centralt, och att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rutiner för att säkerställa samverkan och kommunikation mellan elever, lärare och annan personal är också centrala inslag i det förebyggande och långsiktiga arbetet. (Prop. 2009/10:165, s. 319 och 320).

Skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen. Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. Läraren ska tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, och samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete (Lgr 11, 2.1 Normer och värden). Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande (Lgr 11, 2.2 Kunskaper). Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan (Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande). Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas (Lgr 11, 1 Varje skolas utveckling). Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har, inom givna ramar, ett

särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolmiljön på Betelskolan fortfarande inte präglas av trygghet och studiero i samtliga årskurser. I årskurserna 3-4 präglas vissa lektioner av bristande studiero, ibland så ofta som varje dag. Utredningen visar att eleverna blir störda av prat och stök under lektionerna och att de har svårt att koncentrera sig på sitt skolarbete. Trots att lärare säger till upplever eleverna inte att studieron blir nämnvärt bättre. Av utredningen framgår att flertalet åtgärder har vidtagits efter Skolinspektionens tidigare beslut. Av dessa åtgärder har vissa redan genomförts och andra pågår fortfarande. Det finns också åtgärder som är planerade, men ännu inte påbörjade och vars effekt man därför inte kunnat följa upp och utvärdera ännu. Utredningen visar att de åtgärder som vidtagits hittills avseende studieron inte har lett till att skolenheten kommit tillrätta med den aktuella situationen kring studiero och att alla elever fortfarande inte har en studiemiljö som präglas av studiero, vilket strider mot skollagens krav.

Vidare visar utredningen att skolmiljön inte präglas av trygghet i årskurserna 1-4, istället hör skojbråk, bråk, retningar och dåligt språkbruk till vardagen för eleverna vilket sprider en otrygghet. Elever i årskurserna 1-4 upplever att språkbruket bland eleverna är dåligt med svordomar och kränkningar. De uppger att de hör svordomar varje dag. Språkbruket är dåligt bland eleverna trots att lärarna uppges ha ett gemensamt förhållningssätt och återkommande diskussioner med eleverna om det. Elever i årskurserna 1-3 upplever att det är mycket skojbråk och att elever bråkar och retas med varandra dagligen på raster, och att lärare inte alltid ingriper. Av utredningen framgår att inte alla i personalen ingriper när de ser eller får reda på händelser som de förväntas agera på, vilket rektor är medveten om. Rektor har därför kontinuerliga träffar med personalen där rektor betonar för personalen hur samtliga ska agera om och när det uppstår bråk mellan elever. Något som rektor identifierat är en insats som behöver fortsätta. Utredningen visar att de åtgärder som vidtagits hittills avseende tryggheten inte har lett till att skolenheten kommit tillrätta med den aktuella situationen och att alla elever fortfarande inte har en studiemiljö som präglas av trygghet, vilket strider mot skollagens krav.

När det gäller årskurserna 7-9 framgår av utredningen att skolenheten sedan Skolinspektionens tillsyn hösten 2019 vidtagit åtgärder för att skapa en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero vilket gett god effekt. Den tidigare bristen på trygghet och studiero i årskurserna 7-9 bedömer Skolinspektionen som avhjälp.

Motivering till avstående från ingripande

Skolinspektionens uppföljning har, som framgår ovan, visat på fortsatta brister i elevernas skolmiljö gällande trygghet och studiero i vissa klasser. Skolans ledning har uppmärksammat dessa brister och med stöd av Skolinspektionens tidigare beslut satt in flertalet åtgärder. I årskurserna 7-9, där studieron vid Skolinspektionens tidigare beslut konstaterats vara bristande, har skolenhetens insatser och åtgärder gett effekt och goda resultat har identifierats. Liknande insatser har även vidtagits i de andra klasserna som nämns i beslutet, men där har insatserna ännu inte resulterat i att elevernas skolmiljö präglas av trygghet och studiero. Det återstår en del arbete för att samtliga elever på skolenheten ska tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero. Det har vid uppföljningen av konstaterade brister inte framkommit något som tyder på att skolan kommer att minska sina ansträngningar för att uppnå en sådan miljö. Den information som lämnats tyder på att skolans arbete kommer att fortsätta till dess att önskar resultat i samtliga klasser uppnåtts.

Mot bakgrund av ovanstående och vid en samlad bedömning av omständigheterna bedömer Skolinspektionen att det finns särskilda skäl mot ett ingripande. Skolinspektionen avstår därför från att ingripa med stöd av 26 kap. 12 § skollagen.

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende dessa brister och förutsätter att rektor fullföljer det påbörjade arbetet för att skapa studiero i samtliga klasser samt följer upp att de vidtagna åtgärderna tillämpas på skolan och att de får önskad effekt, det vill säga att samtliga elever inom kort erbjuds en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Avhjälpta brister i verksamheten***Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling******Tidigare konstaterad brist***

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Betelförsamlingens skolstiftelse inte uppfyllde författningskraven avseende att det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig

utbildning, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Betelförsamlingens skolstiftelse har vidtagit sådana åtgärder att den påtalade bristen i Betelskolan har avhjälpes. Bedömningen görs utifrån huvudmannens redovisning av åtgärder inkommen till Skolinspektionen den 25 juni 2020 och de intervjuer som Skolinspektionen genomfört den 2-3 december 2020.

Av huvudmannens redovisade åtgärder samt vid intervjuer med lärare, elevhälsan samt rektorn framgår att skolenheten upprättat en plan för värdegrundsarbete där de olika insatserna beskrivs. Insatserna i planen avser samtliga årskurser och i samtliga årskurser bedrivs olika former av värdegrundsarbete dels inom olika ämnen, dels övergripande. Exempel på detta är i årskurs 1-3 inom ämnena svenska och samhällsorienterande ämnen arbetar klasserna med kamratstärkande innehåll. I årskurs 4 arbetar klassen med hur man är mot varandra på nätet. I övriga klasser inom ämnen som engelska, bild och naturorienterande ämnen arbetar klasserna med värdegrund utifrån teman som exempelvis relationer, sex och samlevnad, allas lika värde. Skolenhetens alla klasser har en tid i veckan där man diskuterar aktuella dilemman som kan ha kommit upp eller som en tid då man utvärderar hur klimatet är på skolenheten. Värdegrundsarbetet bedrivs inom ordinarie undervisning där alla elever förväntas delta.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Betelförsamlingens skolstiftelse inte uppfyllde författningskraven avseende att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Betelförsamlingens skolstiftelse har vidtagit sådana åtgärder att den påtalade bristen i Betelskolan har avhjälpes. Bedömningen görs utifrån huvudmannens redovisning av åtgärder inkommen till Skolinspektionen den 25 juni 2020 och de intervjuer som Skolinspektionen genomfört den 2-3 december 2020.

Av redovisade åtgärder samt vid intervjuer framgår att huvudmannen har sett till att samtliga representerade professioner i elevhälsan går en kompetenshöjande utbildning för att öka sin kunskap att arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling att nå utbildningens mål.

Utredningen visar att elevhälsan och lärare har gemensamma forum där de tillsammans utarbetar områden för att arbeta både förebyggande, hälsofrämjande och åtgärdande. Exempel på förebyggande och hälsofrämjande arbete finns i ett flertal klasser som exempelvis relationsskapande aktiviteter tillsammans med kurator. Elevhälsan planerar att starta upp fler aktiviteter som samtal om stress och press med årskurs 8 och 9. Lärare, elevhälsan samt rektorn uppger att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolenheten är systematiserat och strukturerat i högre grad samt att elevhälsan är mer tillgänglig i verksamheten.

Ytterligare brist

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Betelförsamlingens skolstiftelse inte uppfyllde författningskraven avseende att huvudmannen bevarar elevlösningar av nationella prov i tre år efter provets genomförande. (26 kap. 28 § skollagen, 23 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2013:19] om hantering och genomförande av nationella prov))

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Betelförsamlingens skolstiftelse har vidtagit sådana åtgärder att den påtalade bristen har avhjälppts. Bedömningen görs utifrån huvudmannens redovisning av åtgärder inkommen till Skolinspektionen den 25 juni 2020 och de intervjuer som Skolinspektionen genomfört den 2-3 december 2020.

Av redovisade åtgärder samt vid intervjuer framgår att huvudmannen har genom rektorn informerat lärarna om att samtliga nationella prov ska samlas in efter påseende av eleverna och att de därefter låses in i ett skåp som endast används till detta syfte. Elevlösningar sparas i tre år.

Beslut

2021-03-31

11 (11)

Dnr 31-SI 2019:7271

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Lodmark

Maria Lodmark

Utredare

Signerat av: Maria Lodmark

X Claes Börjesson

Claes Börjesson

Beslutsfattare

Signerat av: Claes Börjesson

I ärendet slutliga handläggning har även undervisningsråd Elisabeth Fogelberg samt utredare Kaiwan Al Zarabi deltagit.